

KARLOVSKÝ ZPRAVODAJ

VDÁVÁ OBEČNÍ ÚŘAD VE VELKÝCH KARLOVICÍCH

4/Prosinec 2008

Milí spoluobčané,

rozsvícené vánoční stromy signalizují příchod Vánočních svátků a blíží se konec roku 2008. V jeho závěru děkujeme jménem zastupitelstva obce všem občanům, kterým věci obecní nejsou lhostejné a pomáhají, podporují nebo reprezentují Velké Karlovice.

Přejeme Vám, aby letošní Vánoce byly ve Vašich rodinách prozářeny pohodou a klidem.

Miroslav Koňářík, Jiří Jurečka

Informace obecního úřadu

rozpočet obce pro rok 2009 ve výši 37 311 tis. Kč bude projednáván na 12.zasedání zastupitelstva obce. Jeho návrh je předložen radou obce a byl schválen ve finanční komisi. S rozdělením do jednotlivých kapitol a investičních akcí Vás seznámíme po jeho schválení v nejvyšším voleném orgánu obce. Taktéž Vám přiblížíme projekty, které budou v rámci rozpočtu příštího roku realizovány.

Upozornění: Ve dnech 31. 12. 2008 a 2.1.2009 bude obecní úřad pro veřejnost uzavřen. Ostatní pracovní dny budou mít pravidelnou pracovní dobu. Děkujeme Vám za pochopení.

Oprava budovy horní školy

Projíždíte-li kolem bývalé horní školy jistě Vám neunikne čilý stavební ruch, který v těchto dnech na budově probíhá. Stavební úpravy byly vzhledem k pozdnímu obdržení peněz ze státního rozpočtu zahájeny v říjnu. Představují výměnu střešní krytiny, okenních výplní v hlavní budově i ve třech stávajících bytech. Veškeré práce jsou prováděny v rámci investiční akce „Oprava budovy č.p.1 k účelům zřízení obecního úřadu“. Tento projekt je dlouhodobý a závisí na množství finančních prostředků, které nám budou poskytnuty ze státního rozpočtu. Předpokládaná druhá etapa výstavby počítá s úpravami interiéru. Ty spočívají ve zřízení kancelářů v I. patře budovy, s výstavbou obřadní a zasedací místnosti ve II. patře a s vybudováním sociálního zařízení. Ze severní strany bude vybudován nový bezbariérový vstup do budovy a dvou nových bytových jednotek. Objekt je pro nás z historického hlediska velmi významný, a proto jsme hledali využití, které ho zachová v majetku obce. Věříme, že investiční záměr je přijatelný i pro většinu z Vás a jistě souhlasíte s myšlenkou, že i obecní úřad by měl patřit ke stavbám na které může být naše obec pyšná.

Upozornění finančního úřadu

od 1.1.2009 dochází ve všech katastrálních územích v působnosti FÚ ve Vsetíně, ke změnám průměrných cen zemědělských pozemků dle vyhlášky Mze č.412/2008 Sb. Cena zemědělské půdy se zvyšuje. Pokud poplatník daně nebude podávat nové přiznání o dani z nemovitosti, bude mu nová výše daňové povinnosti vyměřena na rok 2009 hromadným předpisným seznamem nebo platebním výměrem. Pokud poplatník vlastní zemědělské pozemky, není vhodná daň z nemovitosti platit před vydáním hromadných předpisných seznamů nebo platebních výměrů. Průměrná cena půdy dle vyhlášky pro katastrální území Malé Karlovice pro rok 2009 je 1,12 Kč a pro kat. území Velké Karlovice 1,61 Kč.

Z obecní matriky

Jubilanti za IV. čtvrtletí 2008

80 let

Jan Chovaneček, V.K. 183

Jindřich Kretík, V.K. 503

85 let

Ladislav Sedlák, V.K. 335

Narozené děti

Marek Gašparik, V.K. 697

Markéta Minarčíková, V.K.833

Marek Holčák, V.K. 287

Adam Gavenda V.K. 424

Zlaté svatby v roce 2008

manželé Jiří a Helena Mičkalovi, V.K. 359

manželé Josef a Zdeňka Mužíkovi, V.K. 53

manželé Karel a Ludmila Volkovi, V.K. 758

Diamantová svatba

manželé Jan a Jindřiška Stavinohovi, V.K. 257

Zdeněk Hůlka, V.K. 1023

(údaje pro matriku chodí opožděně, proto se sem všechny děti nedostanou, budou příště)

Všem srdečně blahopřejeme

Zpráva z Charity Nový Hrozenkov

Vážení přátelé, blíží se konec roku a s ním vrcholí i přípravy na Tříkrálovou sbírku (TS)2009, která se v tomto roce v naší oblasti koná již podesáté. Po ukončení sbírky se finanční prostředky rozdělí, a to tak, že 5 % zůstane na režie TS na ústředí, 65% je určeno pro projekty charity, kde sbírka proběhla a zbytek na humanitární pomoc a velké projekty Charity České republiky. V naší arcidiecézi se Charity dohodly na tom, že ještě z 65 % bude 7% vyčleněno na pomoc charitám v krizi a také na pomoc lidem, které zasáhlo neštěstí, např. požár, povodeň apod. Za těch 10 let se už snad dostalo na každou charitu v naší Olomoucké arcidiecézi. I my jsme využili pomoc v roce 2006, kdy při předání státní pečovatelské služby nám chyběl v rozpočtu 1mil. Kč. V průběhu roku se nám pak podařilo velkou část získat z různých zdrojů a jedním z nich byl i nouzový fond (200 000 Kč). Z toho důvodu pak přichází zpět do místní charity 58% financí. V prvních letech byly částky vrácené do Charity Nový Hrozenkov použity jako jeden z finančních zdrojů na budování Domu pokojného stáří v Novém Hrozenkově. Náklady činily 11mil. Kč

Finanční prostředky z roku 2007 a 2008 byly použity na rekonstrukci Víceúčelového charitního domu. Rekonstrukce začala v červenci roku 2007 a byla ukončena v letních měsících 2008. Celkové náklady dosáhly skoro 9,5 mil. Kč. Slavnostní otevření proběhlo 26. 9. 2008. V současné době již naplno jede provoz, jak Denního stacionáře pro seniory pro 18 zájemců z řad seniorů, tak také pobytové odlehčovací služby pro 6 klientů. Tak jako „domeček“ v Hrozenkově, také Víceúčelový charitní dům v Halenkově je určen pro obyvatele sedmi vesnic od Hovězí po Velké Karlovice včetně. Za Vaši finanční pomoc v průběhu devíti let Vám chci ze srdce poděkovat. Dává nám to sílu pokračovat dál, i přesto, že situace v sociálních službách není stále růžová. Naše organizace v letošním roce pomohla téměř 300 potřebným jak v domácím prostředí, tak i v domech, s pomocí skoro 50 pracovníků. Dovolte, abych i jim vyjádřila svůj dík.

A jaký máme záměr s TS v roce 2009? Velká zahrada v okolí domu na Halenkově a plot, který se rozpadá bude potřebovat větší investici. Zbývající částku pak chceme použít na rozšíření vybavení kompenzačními pomůckami, jako jsou např. polohovací postele, kterých máme v současné době zapůjčených v terénu kolem čtyřiceti, ale stále tento počet nestačí. Závěrem Vám chci popřát krásné Vánoce a především hodně zdraví v novém roce 2009.

Za Charitu Nový Hrozenkov Ing. Danuše Martinková, ředitelka

Výtěžky TS jednotlivých let:

r. 2000 - 115 406,- -	r. 2003 - 313 123, 80	r. 2006 - 377 198, 50
r. 2001 - 162 942, 60	r. 2004 - 322 947, 50	r. 2007 - 431 277, 20
r. 2002 - 221 790,- -	r. 2005 - 418 729, 50	r. 2008 - 440 200,- -

Paličova dcera

Před dvěma sty lety, roku 1808 se v Kutné Hoře narodil jeden našich největších dramatiků a divadelních ochotníků-J.K. Tyl. Jméno pro všechny známé ve spojení s naší státní hymnou, protože její text i melodie zazněly poprvé v Tylově hře Fidlovačka. I pohádkový Strakonický dudák, zpracovaný také filmově, je hodně známý. To jsou jen dvě z mnoha her, které J.K. Tyl napsal. Některé byly historické, jiné pohádkové a některé ze současného života. Tylova současnost byla sice jiná než ta naše, ale problémy, např. vztah rodičů a dětí, majetek, zneužití víry, zůstávají, mění se jen prostředí.

My jsme se letos rozhodli uctít památku J.K. Tyla hrou Paličova dcera. Chtěli bychom si tím spolu s Vámi Tylovo výročí připomenout. Snad se nám to podaří k Vaší i naší spokojenosti. Vedle známých ochotníků uvidíte i nové tváře, premiéra bude v březnu, datum se dozvíte z plakátů a rozhlasu.

Ivanka Foralová

A už je tu zas předvánoční čas, a proto si dovoluji nabídnout krásnou vzpomínku pana učitele Methoda Duška: „Za mého otce vánoční stromek v léskovské škole byl největší školní slavností celého roku. K ní se sjíždělo panstvo z dolní huti, lékaři i duchovenstvo. Přednáška vysvětlovala význam vánočního stromu. Naznačuje prý onen strom v ráji a barevný papírový řetěz kolem jeho těla, že je onen had, který svedl naše prarodiče. O této události v ráji zpívala se pak velebně krásná lidová moravská píseň: Šel jest Pán Bůh, šel do ráje.“

Marie Mikulcová

Magické a obřadní rostliny v období Vánoc

Křesťanská tradice překryla prastaré rituály a magické obřady oslav zimního slunovratu. Stopy duchovních tradic lidové kultury se stále objevují i v současném pojetí vánočních svátků. Přípravná doba na oslavu Vánoc začíná adventem. Tento přelomový čas byl našimi předky vnímán jako mimořádně vhodný k nahlédnutí do budoucnosti. Důležitým prostředníkem magických obřadů a pověrečných praktik byly rostliny, větvičky stromů a různé plody.

Do dnešních dnů se zachovalo povědomí o barborkách, na sv. Barboru (4.12) trhaných třešňových větvičkách. Když byly zalévané „huběnkovou koněvkou“ a drženy v teple, rozkvetly o Štědrém dni a zaručovaly do roka svatbu. Na svátek sv. Ondřeje (30.11.) potřebovaly vdavekchtivé dívky pod polštář položit čarovné byliny (lepší však byly mužské „gatě“). A ve snu se jim zjevil budoucí ženich. O svatě Lucii (13.12) dávaly hospodyně dobytku kousek „zařikávaného“ těsta s čarovným kořením, aby mu neublížily čarodějnice, které se ten den shromažďovaly na Radhošti.

Vánoce byly v zemědělském a pasterveckém společenství svou podstatou svátky blahobytu – dostatek otvírá cestu budoucí prosperitě. K štědrovečerní hostině patří vše, co poskytuje a v budoucnu má poskytnout vlastní hospodářství. Doprostřed stolu pokládala hospodyně ošatku naplněnou „zbožím“ smíchaným s česnekem, sušeným ovocem, vejci, semeny lnu a pohanky, jablky, mákem a šípky. Důležité byly luštěniny a ořechy, neboť symbolizují množství, nabývání dostatku. Pod stůl se stavěla „hrotka“ nebo putěnka se zemáky, kvaky a zelím. Slavnostní večeře byla co nejbohatší, bylo pamatováno i na dobytek a drůbež. Část pokrmů ze štědrovečerního stolu se kladla ke kořenům stromů. Ohlas prastaré oběti měl vyjadřovat vzájemnost osudů celého hospodářství, úctu ke zdrojům obživy – k půdě, domácím zvířatům, stromům, k celé přírodě.

Většina vánočních zvyků na Valašsku je společná lidové kultuře Čech a Moravy. Některé prvky jsou však přeneseny z karpatských oblastí valachy - salašníky. Dnes už zapomenuté „šťastikování“ bylo v minulosti nejvýznamnějším obřadem závěru Štědrého dne. Na čestném místě, ve „svatém kůtě“ seděl hospodář a přijímal veršované šťastikování rodiny a čeledě. Přáli mu zdraví, hojnost požeňání a předali mu jedlovou větvičku – „polazničku“ zdobenou červenými stužkami. Hospodář čeled' vyplatil a podělil drobnými dary - šatstvem, chlebem, plodinami. Polazničku umístil na čestném místě mezi obrazy světců a patronů nebo za kříž, kde ji o Velikonocích vystřídaly ratolesti posvěcených kočiček. Jinde s jedlovou větvičkou obřadně vykropil světlici a potom její tři vršky rozdělil do jizby, do chléva k dobytku a k ovcím. Tak se ještě lépe projevila její magická, ochranná moc. Podobný rituál byl prováděn s větévkou tisu - hospodář za úplné tmy vykropil světlici, aby „vody nechybělo a oheň neškodil.“ S rozžatou lucernou se potom všichni vydali do kostela, aby se po vzoru betlémských pastýřů poklonili nově narozenému Spasiteli.

Stejně jako vánoční pohlednice a v současnosti i mailová blahopřání nahradily šťastikování, tak vánoční stromek na Valašsku počátkem 20. století vystřídal starodávnou „chvojku“. Silná větev nebo „vršák“, ozdobená červenými stužkami a jablíčky se zavěšovala pod strop špičkou dolů – zřejmě to byla doba trojitě větvičky podarovávané hospodáři.

Rostliny spjaté s vánoční atmosférou se časem proměňují. Tak například jmelí – jeho historie jako vánoční rostliny je zároveň archaická i novověká. Jmelí bylo nejdůležitější magickou rostlinou Keltů, obřadně ji trhali o zimním a letním slunovratu. Kytice jmelí zavěšovali nad dveře - chránilo domácnost před bleskem, ohněm a čarodějnicemi. Věřili, že přináší štěstí, lásku, odvahu a plodnost. Staří Slované používali jmelí jako univerzální ochrannou a léčivou bylinu pro lidi i dobytek - nazývali jej „metlou duchů.“ K nám se zvyk zavěšovat do domu snítky jmelí dostal z Anglie, od počátku minulého století se jeho pozlacené větvičky prodávají na tržištích. Ale pozor, požadované vlastnosti má jen darované jmelí! Nejnovější dekorací našich domovů je jihoamerická poinsettie - vánoční hvězda. Ta pro nás nemá žádné vnitřní, v tradici zakotvené poselství. Často ji však nabízejí ke koupi různé charitativní organizace. A obdarování k vánočním svátkům samozřejmě patří.

Dar byl našimi předky chápán jako závdavek na budoucnost, zajišťoval solidaritu a sounáležitost mezi lidmi. Proto obyčejná jedlová větvička, jablko nebo jmelí nám může pomoci porozumět opravdovému smyslu Vánoc.

Nataša Fischerová

Vánoce roku 1752

Letos uplynulo 255 let (1.5. 1753) od započetí stavby našeho kostela. Vraťme se proto v předvánočním čase na chvíli do minulosti a připomeňme si Vánoce roku 1752.

Před rokem 1732, kdy byly Karlovice přifařeny k Hutisku, naši předkové do kostela nechodili. Nejčastěji se modlili v polích nebo se o nedělích scházeli na různých místech, kde „písmáci“ předčítali z Písma sv. a jiných náboženských knih.

Teprve roku 1752 byla u nás zřízena kuratorie. Bylo to právě na Štědrý den (24. prosince 1752), kdy k nám přišel první duchovní správce Jakub Bednařík z Archlebova. V Karlovicích jej čekala jen kaple, prozatím postavená v místě, kde se nyní nachází sklep fary. Protože nestála fara, ubytoval se páter Bednařík blízko kaple u Kubiců a hned druhý den odjel s fojtem, který mu ukázal místo pro stavbu kostela, do Rožnova, kde odsloužil tři povinné mše svaté a vypůjčil si kalich, dva ornáty a dva svícny, aby již na Štěpána mohl ve výše zmíněné kapli vykonat první mši svatou.

Marie Mikulcová

Mateřská škola

Mikulášské poděkování z mateřské školy zasílají děti výpravě osmáků, kteří je v krásných kostýmech přišli potěšit-možná i trošku postrašit. Když čert otevřel knihu hříchů, objevily se i slzičky. Nakonec však do pytle nikoho neschoval. Zato Mikuláš poznamenal do Zlaté knihy jména všech hodných dětí. Připsal si také paní Pavlu Borákovou, pány Jiřího Chuděje a Jiřího Podešvu. Bez jejich podpory by mikulášská nadílka nebyla v mateřské škole tak štědrá.

Svatava Koňářiková, ředitelka MŠ

Portáši

Před 370 lety vznikl sbor „Věrných Valachů“ - portášů. Jedna část valašského obyvatelstva vnímala portáše jako ozbrojenou moc pánů k potlačování poddanských rebelií a k chytání zbojníků, druhá část jako sbor, který chránil zemskou hranici před vpády loupících Uhrů, hlídal kupecké cesty, ochraňoval obyvatele moravsko – uherského pomezí a jejich majetek. Portáši byli využíváni i proti pašerákům (švercům), kteří pašovali z Uher tabák a sůl. Portášské stanice „čárdy“ nebo ubytovny „kasárna“ byly rozmístěny od Hodonína po Jablunkov. Portáši museli umět číst a psát, museli být fyzicky zdatní a bezúhonní. Jejich služba byla doživotní. Sbor portášů působil bezmála dvě století. V naší obci portáše připomínají: Čarták a Kasárna.

Marie Mikulcová

Termíny kulturních a sportovních akcí hasičských sborů na rok 2009

V měsících prosinec a leden probíhají výroční valné hromady jednotlivých hasičských sborů v obci

25.4. 2009 zájezd na hasičskou pouť na Sv. Hostýn

10.5. 2009 v 10 h svátek sv. Floriána-patrona hasičů-společně s oslavou Dne matek

7.6. 2009 v 10 h 11. ročník hasičské soutěže „O pohár starosty obce“, pořadatel SDH ZOD Velké Karlovice na fotbalovém hřišti

4.7. 2009 v 16 h výlet v přírodě-SDH Podřaté-výletišť

18.7. 2009 v 16 h „O valašský širák“ soutěž a výlet v přírodě, pořadatel SDH Tisňavy-hasičská zbrojnice

19.7. 2009 v 10 h 13. ročník memoriálu Josefa Zbranka, pořadatel SDH U Kostela, na fotbalovém hřišti

25. 7. 2009 ve 14 h 7. ročník memoriálu Jaroslava Vašuta, pořadatel SDH Jezerné-hasičská zbrojnice

Případné další akce budou včas občanům dány na vědomost prostřednictvím rozhlasu apod.

Výbor okrsku Velké Karlovice děkuje všem svým členům za celoroční obětavou práci a přeje nejen jim, ale i rodinným příslušníkům, sponzorům hasičského sboru a všem občanům Velkých Karlovic příjemné prožití vánočních svátků, mnoho štěstí a úspěchů v nastávajícím roce 2009

Jaromír Vojvodík, starosta okrsku

Informační centrum

V r. 2008 navštívilo IC více turistů než předcházející roky, jelikož očekáváme že návštěvníci uvítají rozšíření služeb, bude IC otevřeno denně i v zimní sezónu. Uskutečnily se 2 nové koncerty - velikonoční v Karlovském kostele a na pouti zahrál u Karlovského muzea T. Kočko a orchestr.Letošní program na „Kateřinský jarmark“ připravila Ing. Zvěřinová a kromě ozvučení se mohlo jen chválit. Slovem provázela celý jarmark Barbora Šimečková, která bude také řídit komorní pěvecký sbor Harmonia 28. 12. v 16.00 hod v Karlovském kostele. Do přípravy jarmarku se aktivně zapojili také další Karlovjané, ZŠ, ZUŠ, divadelníci, Karlovjanky, Valášek - všem ještě jednou děkujeme.

Jarmila Adamová

Nejbližší akce

Pátek 26. 12. 2008 v 16:30 h **Koledování a zpívání pod vánočním stromem u kostela**- Karlovjanky

v 17 h bude následovat **koncert karlovské scholy a sboru** v kostele, jako host zahraje Jan Maceček-housle

Neděle 28. 12. 2008 v 16:30 h v kostele Jakub Jan Ryba-**Česká mše vánoční** v podání smíšeného sboru Harmonia z Hranic na Moravě

Sobota 17. ledna 2009 Myslivecký ples na hotelu Galík

Sobota 17. ledna 2009 Ples Tatra

Sobota 7. února v 10:15 **Karlovska padesátka** závod na běžkách, start u kostela, podrobnosti na stránkách OÚ www.velkekarlovice.cz

Sobota 14. února 2009 Valašský ples obecního úřadu v hotelu Polanský, účastníci v krojích vítání

Sobota 21. února 2009 Ples KDU ČSL v restauraci U Muzea

Na Velikonoce připravuje IC výstavu starých pohlednic z Karlovic, prosíme o zapůjčení do konce února

Z karlovského fotbalu

Jen velmi málo radosti si mohli vychutnat naši fotbalisti v první části sezony 2008 – 2009. Náš klub má za sebou zdaleka nejtěžší podzim v dosavadní divizní historii. Svěřenci Viktora Kollandy a Ivo Davidka uzavírají tabulku divize E a jsou největšími adepty na sestup do krajského přeboru. Na předposlední Hranice ztrácejí Valaši čtyři body a na čtrnáctý Brumov dokonce bodů sedm. Velmi špatný podzim má za sebou i místní "b" tým, který je rovněž na posledním místě s ne příliš lichotivými vyhlídkami na jarní část sezony. Ovšem naděje umírá poslední a všichni opravdoví fanoušci i nadále pevně věří v záchranu obou soutěží.Jedinou radostí tak může pro místní fotbalové nadšence být tým dorostenců a žáků.Dorost se po loňském sestupu velmi dobře adaptoval v nové soutěži a je jednoznačným lídrem. Ve 13 zápasech desetkrát zvítězil, dvakrát remizoval a jen jedinkrát prohrál.Podobnou bilanci mají i místní žáci. V jedenácti utkáních získali 31 bodů, při skóre 53:6, když pouze jedenkrát remizovali ve Valašském Meziříčí a v tabulce mají na prvním místě luxusní náskok jedenácti bodů.

Jiří Podešva

Redakce Karlovského zpravodaje děkuje čtenářům za přízeň a přeje krásné Vánoce a zdraví a štěstí v novém roce. Děkujeme dopisovatelům za příspěvky a budeme se těšit na další. Některé příspěvky se sem nevešly, třeba o výročí naší železnice. Budou příště. Od roku 2003 vychází zpravodaj pravidelně 4x ročně, toto je už 24. číslo. Uzávěrky čísel budou 15.3.,15.6.,15.9. a 10.12. 2009. Pište nebo volejte. Budeme zveřejňovat i placenou inzerci, přidáme stránky.

J. Ryplová, I. Foralová, H. Mičkalová, M. Mikulcová, J. Adamová, K. Fischer, J. Rypel